

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Kiadja a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám.

Felolós szerkesztő:
Dr. Bálint Jenő

Szerkesztők:
dr. Balkányi Aurél
Rácz Lajos

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Hirdetések felvétele a kiadóhivatalban Árpád-utca 5. szám.

Dr. Lueger.

Az osztrák parlament pár nappal ezelőtt ismét gyönyörködhetett azon jelenetek egyikében, midőn Wien hirhett polgármestere Dr. Lueger, minket judeo-magyarokat — amint magát kifejezte — féktelen dühével megtámadott. Tultett önmagán, vadabb, komiszabb és ostobább volt mint valaha. Reprodukálhatlan durvasággal szidott bennünket a parlamenti többség társai között.

Ha Dr. Lueger csak képviselő volna elmondhatnók róla, hogy a kutya ugat és a karaván halad. Ha Dr. Lueger mint Bécs város polgármestere csinálja szellemi bukfenceit, igazán kár volna gyalázatos kirohanását és förmédvényt komolyan méltatni, mert hiszen eddigi politikai szereplése, összes ténykedése amellelt bizonyít, hogy ez a korcsmai hang intellektuális képességének természetes folyománya és mi is megszoktuk már utszéli aljasságait.

Ma azonban a helyzet más. Ma Dr. Lueger a keresztény-socialista, az osztrák parlament legnagyobb pártjának feje és vezére és mint ilyennek már az ildomosság is azt parancsolja,

hogy velünk szemben, kivel vámszövetség, pardon vámszerződésben van, a művelt emberektől méltán megkivánt érintkezési modort megtartsa. Nem tartotta meg soha, most sem tartotta meg, mert erről ő nem tehet. Neki muszáj beszélni, hogy a bécsi korcsmai törzsvendégeknek tetszését megnyerje, mert ellenesetben le kellene szállni azon piedestálról, melyre őt a bécsi nép emelte.

Célul tüzte ki magának Wien polgármesteri állását és ezen cél elérése érdekében, folytonosan hazudott, gyanusított. Nem volt előtte szent mások becsülete, aranytisztá jelleme s a családi szentély.

Hogy féktelen gyűlölettel viseltetik a magyar iránt, csak eszközeinek egyike, mert belsejében meg van győződve, hogy az egyességgel Austria mindent elért, minden vágya teljesült, amint-hogy az egyezséget, úgy ő mint pártja meg fogja zavarni, mert hiszen az egyezségről egy szót sem mondott és nem is mondhat. Tudja ő nagyon jól, hogy amit mi mint vivmányt állítunk oda, az nem egyéb, mint cafat. Tudja ő nagyon jól, hogy sem 1917-ben, sem azon túl nem lesz önálló

vámterületünk, hogy a vámsorompók felállítására ködképlet és azt is tudja ő nagyon jól, hogy az önálló jegybanknak még a Holló-féle formula és parlamenti bizottság dacára is befellegzett és hogy mégis mondjon valamit neki rontott az alkotmánybiztosítéknak csufolt törvényjavaslatoknak, mondván, nem akarja az Isten kegyelméből való apostoli király átváltozását Kossuth kegyelméből királynak.

Minő aljasság, minő pervers gondolkodásra mutat ezen hülyeség, hiszen tudatában van, hogy az Andrássy által benyújtott törvényjavaslatokra mindent rá lehet fogni, csak alkotmánybiztosítékot nem, mert alkotmánybiztosítékra csak ott van szükség, ahol alkotmány van, nekünk pedig nincs. A király az országgyűlést akkor oszthatja fel, mikor neki tetszik. A legegyszerűbb törvényjavaslat előzetes beleegyezése céljából neki bemutatandó és így a magyar képviselőház csak a királyi akaratnak expositurája, mert hiszen a már elfogadott törvényjavaslatról is megtagadhatja a szentesítést, anélkül hogy mi ez ellen bármit is tehetnénk.

Bécs bálványa tehát tudva hazudott és midőn a királynak akart hize-

„BEREGI ÚJSÁG” TÁRCÁJA.

Venyige-tűz mellett.

— Irta: Benedek János. —

Szücs bácsi, vagy a mint széltere nevezik a környéken, a kopasz Szücs vékony venyigevevesszöt vett elő, beleszurta a bogrács alatt álmosan pislogó s hamvasodni kezdő parázs legaljába s a hogy jól megpiszkálta: egyszerre nagy lobot vetett a haragos, lobogó lang.

— Olyan ez a venyige-tűz, — magyarázta a bogrács mellett kuktálkodó Daru Nagy Istvánnak, meg Györfi uramnak, a kertgazdának — akár a magyar ember természete. Van ennek melege, tüze is a hamu alatt, de csak akkor tör ki, ha felpiszkálják.

Daru Nagy István meg Györfi Mihály uram nem szeretik a szót szaporítani; ha olyat hallanak, a mit helyeselnék: egy fej biccentés a felelet; ha pedig nem talál lelkekben visz hangra a hallott szó: egy néma fejcsóválás magyarázza meg, hogy „nem osztják az előttük szót.”

Pedig nagy urakkal beszélgettek ők valamikor, még magával a császárral is. Daru Nagy István parádés kocsisa volt félszázaddal ezelőtt Debrecen szabad királyi városának, ő vitte a város híres ötös fogatán az

ifju császárt a Hortobágyon a tiszafüredi révig. Meg is dicsérte a hajtását; azt mondta: „meg vagyok elégedve” s megkérdezte: mindig ilyen szép tempóban szokott-e hajtani?

— Embere válogatja, Nagy uram! Vittem én már a császárnál nagyobb urat is.

— Igazán? No ez szép. És ki volt az?

— Kossuth Lajos ő felsége!

Györfi Mihály uram még flegmatikusabb természet. Állítólag ő volt az, aki ott könyökölt a vasúti tornác korlátján, mikor a király Debrecenbe jött. Temérdek ember volt akkor ott, Györfi uram is kiment, mert szereti az embert rakáson látni. Kikönyökölt a korlát-fára, mint a kabai kutya a garádjára s míg a fényes, diszmagyaros urak fogadták a királyt és kíséretét, ő egykedvűen pöfékelt a Vedres uram által remekelt makra-pipából. El is mentek már, ő még mindig ott könyökölt. Egyszer csak egyenesen felé tart egy zöld forgós öreg generális, aki valamiért hátramaradt.

— Láta a királyt? — kérdi Györfi uramat.

— Láta a fene! — felel ez.

— Tudja, kivel beszél?

— Tudja a fene!

— En Albrecht főherceg vagyok.

— Bánja a fene! — szolt rendületlen nyugalommal Györfi gazda s egyet sercennett a foga közül egyenesen a fenséges ur lakcipőjé felé.

A kopasz Szücs megfogta a bogrács akasztóját, s rántott kettőt vagy hármat rajta: megkavarta. Mert nem szabad azt összeturkálni fakanállal, mint az asszonyok szokták. Magasra csapott a gőz s a pompás illat megcsiklandozta a körülállók szaglő érzékeit.

— Hogy csinálja kend, Bálint koma! — kérdi Daru Nagy István a kopasz Szücsöt.

— Rövid lére.

— Fájn lesz.

Tokaji uram jött, a vincellér; szépen köszöntötte a társaságot, amint dukál:

— . . . stee . . .

Ami annyit jelent: „Adjon az uristen szerencsés jó estét!”

A többiek szintén illedelmesen köszöntek vissza:

— . . . stee . . .

Tokaji kulacsot húzott elő a zsiroszűr alól: csikó bőrös kulacsot. A csikó-ször ugyan meglehetősen lekopott róla, de két oldalán piros bőrön arany betűkkel ott diszlett Csonkai verse:

Drága kincsem, galambocskám
Csikóbőrös kulacsocskám.

A másik oldalán meg a közismert kérdés: „Mit is mondott a kabai asszony? Hátha innánk komámasszony?”

Odakinálja a kulacsot Györfi uramnak.

— Tessik szeretni, nemzetes uram.

— Jó kézben van! — mondja Györfi, amint azt a becsülettudás parancsolja. De

legni, megfeledezett arról, hogy kifakadásával épen a királyt sértette meg, midőn felteszi róla, hogy az alkotmánybiztosítókat kicsikarni engedte.

Lueger kirohanásának van azonban egy szomorú oldala, hogy ilyen gondolkozásu emberekkel kell nekünk szerződéses viszonyban lenni, valódi politikai homo sexualis állapot és az osztrák parlamentben nem akad ember, ki Dr. Luegert valódi értékére leszállítaná, még tapsolnak neki. Hej ha ez nálunk történnék, jó Justh Gyula, legalább is a parlamenti hang méltóságára figyelmeztetné a vakmerőt, de odaát Dr. Weiskirchner, a parlament elnöke Lueger kreatura, azután valjuk meg őszintén a szép Károly mindnyájuk érzelmét tolmácsolta, mert van nekik egy vesszőparipájuk és ez az ugynevezett Gross Österreich, magyarul összbírodalom, ennek a fantomnak Solferino és Königgrätz dacára mindent készek feláldozni és közel fekszik azon felfevés, hogy Dr. Lueger csak báb, kit lathatlan kezek rangatnak, talán egy olyan liebenbergi-féle asztaltársaság, ennek a fantomnak az elérésére.

Barta Ödön beszámolója.

Barta Ödön országgyűlési képviselő a függetlenségi pártkörből való kilépése óta vasárnap okt. 27-én jelent meg első ízben választói körében, a felvidéki kerületben, hogy kilépését választói előtt megindokolja és egyben beszámoló beszéd keretében nyilatkozzék az aktualis politikai kérdésekről. Barta Ödön beszámolója elé nagy várakozással tekintettek nemcsak kerületének választói, de ugyszólván Bereg megyének egész függetlenségi párti választó közönsége, amely a nagy politikai jelentőséggel és horderővel bíró beszéd meghallgatására tömegesen sereglettek egybe. A kilépés indokai már

nagyjában ismeretesek voltak azon levél alapján, amelyben Barta Ödön a függetlenségi pártkörből való kilépését Kossuth Ferenc pártelnöknek bejelentette; annál nagyobb érdeklődéssel vártak azonban a beregiek és általában a politikai közvélemény Barta Ödönnek kritikáját az alkotmánybiztosítók és kiegyezési javaslatok kérdésében, amely kérdések megoldása a törvényhozás legközelebbi munkaprogramját képezi.

Beregszászon gyűltek össze a megyének függetlenségi vezéremberei és a felvidéki kerület minden egyes községének, sőt a szomszédos függetlenségi kerületeknek is inozáns számu küldöttei, hogy Barta Ödönt elkísérjék választókerületének székhelyére, Nagyberegre, ahol a beszámoló meghallgatására vasárnap délután 3 óra volt kitzúve a népgyűlés.

A díszes magánfogatok és a parasztszekerek egész táborából álló menet nemzetiszínű lobogók alatt délután két órakor indult el Beregszászról és három órakor érkezett meg Barta kerületének székhelyére, Nagyberegre. Itt a Kossuth-téren már százakra menő választó polgárság várakozott a kerület népszerű képviselőjére, akit Nagyberg határában nagy lovas bandérium fogadott.

A gyűlést Vigváry Mihály nagyberegi ref. lelkész, pártelnök nyitotta meg nagy tetszéssel fogadott hazafias lelkesítő beszéddel és indítványára Dudinszky Iván g. kath. esperes lelkész vezetése alatt tíz tagból álló küldöttség hívta meg Barta Ödönt a gyűlés színhelyére, ahol megjelenésekor percekig tartó lelkes éljenzésben és rendkívül meleg ovációban volt része. Ennek megszüntével Vigváry pártelnök felkérte Barta Ödönt beszámoló beszédének megtartására, mire Barta a választópolgárok feszült figyelmében a következő nagy tetszéssel fogadott beszédet mondotta:

Tisztelt polgártársaim! 1896. őszén adta kezembe a felvidéki választókerület először a megbízó levelet azon megtisztelő megbízatással, hogy a törvényhozás termében és a köz-

életben a választókerület többsége által is vallott azon elveket hirdessem és megvalósításukért küzdjek, amelyek a függetlenségi és 48-as pártnak programját képezték. Lelkesedéssel és fáradhatatlan kitartással küzdöttem ezen program minden pontjáért, amely lelkes legszentebb meggyőződésével elválaszthatatlanul össze forrott. (Ugy van, ugy van! Lelkes éljenzés) Ezen küzdelem közepette nem lankasztotta erőmet, nem csökkentette lelkesedésemet sem az ellenpártiaknak a mi programunk kivételensége címén üzött gúnyolódása, sem a közelet küzdelmeiben sajnos, állandó fegyverrel vált rágalmak különböző fajtája. Biztam mindig és bizom ma is a programunkban rejlő megdönthetetlen igazságban és ezen igazság győzelmében, mert a mit mi követelünk és követelünk, amiért mi küzdünk és küzdünk, az minden nemzetnek és minden egyének elvitázhatalan joga. (Élénk helyeslés.) Mi hazánk önállóságáért és függetlenségéért küzdünk. Hazánk önállóságáért, amely minden magyarnak legfőbb kincse kell hogy legyen, és hazánk függetlenségéért, amelyet töltünk se ki el nem vitathat, amelyért annyi honfírt folyt, melynek annyi mártírja volt, de melyről lemondani ez a nemzet nem tudott és nem is fog tudni soha. (Lelkes éljenzés.)

Négyszáz éves harcot folytat hazánk függetlensége ellen Ausztria, melynek minden eszköz elég jó arra, hogy önző és hatalmi célját: Magyarországnak az ugynevezett örök tartományokba való beolváztatását és így az összm monarchia megvalósítását elérhesse.

Kolonics szájába adják a historikusok a jelszót, amely Ausztria célját és céljának eszközeit hirdeti, mondván: koldussa tenni Magyarországot, hogy szolgálva tessenek.

Ez a jelszó dominál az osztrák politikában. Minden osztrák államférfiúnak legnagyobb ambíciója, hogy ezt valóra váltsa.

A múlt század végén és a jelen században a népek egymasközötti harcaiban a vezető eszme a gazdasági előnyök szerzése, a masoknak kizsákmányolása. Ezen a téren Ausztria tényleg megelőzte korát, mert ő a kizsákmányolási politikát ellenünk régen megkezdte, soha abba nem hagyta és folyton fokozódó étvágyával felfalásunkra törekszik és törekedni fog mindaddig, amíg Magyarország huszmilliónyi népe nem fog tudtára ébredni annak, hogy a szabadság és függetlenség olyan mint a beesület, amiből ha egy rész elvesz, elveszett az egész. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Ez a tudat, ez az érzés, az ország függetlenségéért és szabadságáért égő olthatatlan vagy vezérelt engem a függetlenségi és 48-as párt táborába és ez fog megtartani ama párt programjának rendíthetetlen szol-

Tokai is tudja ám, mi a beesület? s mivel tartozik a vincellér a nemzetes kertgazda uramnak. Minélfogva csak odaerölteti a kulacsot, mondván:

— Jónál jobbak vannak.

Kézről-kézre jár aztán a kulacs. Győrfi uram egyet-kettőt köhint utána, ami nagy meglepődést jelent; mintha csak azt mondaná: jó ital, fain ital, látszik rajta, hogy sesteterti.

— Ha ilyet innánk még vagy nyolcvan esztendeig, soká élénk nemzetes uram! — véleményezi Tokaji.

— Ez az öreg ember teje — mondja a kopasz Szűcs; s hozzáteszi: e' kell a magyarnak, meg az alkotmány.

— Dejszen, Bálint koma, az alkotmányból mentül kevesebbet kaphatunk: csak az a miénk, amit lenyelünk.

— Biz' ott hiba van a kréta körül; de majd helyrehozza azt a kaszakó.

— Soros állapot ez Bálint koma, nem jóba tőri az a fránya nimet a fejit.

— Sohase is törte: kutyából nem lesz szalonna, ugy-e, Daru Nagy István komám?

Daru Nagy István még jobban elkomolyodott.

— Kár vót most tengelyt akasztani. Most már benne vagyunk a bajban, de csak velünk lesz a jó isten.

— Be kellett ennek következni elébb

vagy utóbb: még jobb, ha minél hamarabb tulesünk rajta.

— Ezek a tüzes fiatal követek csináltak ezt — mondja a kopasz Szűcs: Nem hallgattak a tapasztalt öregekre, mert hát manapság a csirke többet akar tudni a tyuknál.

— Nem jól beszél kend, Bálint koma. Hát nem a javát akarják ők a magyarnak?

— Arrul szó sincs De minek akarnak tultenni a mi Kossuth apánk derék fián? Né legyen senki pápistább a pápánál; ne legyen nagyobb 48-as senki Kossuthnál.

— Bálint koma! nem mindig beszélt így kelmed. Láttam én kendet Jankovácánál veres sipkában; emlékszik kend Damjanicsra, Kis Ernesztre?

— Az akkor vót, kedves komám. Ha nagy lenne a veszedelem, még most is megfognám régi fegyveremet, pedig már hetvenöt esztendő van a hátam megett.

Megcsillant az öregek szeme s mintha valami nedvesség szivárgott volna a szempillájuk körül.

— A tékozló fiu kockára veti egy-két nap alatt, a mit az édes apja harminc negyven esztendő alatt összekuporgatott. Most már kockán van minden, mert így kívánja a beesület. Az elvesztett vagyont vissza lehet szerezni, de ha a beesület elvész: minden oda vész. Most már nem engedhetünk.

Szűcs bácsi megigazította a tüzet; megforgatta még egyszer a bográcsot. A bugy-

borékoló, pőfőgő vörös lé mutatta, hogy kész van a gulyás.

Leakasztották a szolgál fáról.

Eppen megérkezett a pecsenye-szagra Zsányi is, a kerülő, vagy a mint legujabban elkeresztelték: a törvény, a mező ör.

— No Zsányi, viszket-e a füle?

— Nem viszket, nemzetes uram: nem lesz eső.

Fakanalak, bicskák kotorásztak a tüdők és szájak légiói közt.

Csendesen csemegéztek az öregek.

Nagy csomó venyigét tett a tűzre a kerülő, messze világított a magasra csapongó láng, beragyogta a beesületes, jó magyar arcokat s az öreg Szűcs bácsi kopasz homlokát. Mert az igaz magyar emberek leveszik a kalapot, mikor esznek.

Sorra járt a kulacs ujfent. Mikor jól meghuzta Daru Nagy István uram, csak akkor szólalt meg a nagy csendességben:

— De hát mi lesz ennek a vége, Bálint koma?

A kopasz Szűcs épp.n egy darab paraszat kapargatott ki a venyigé tüzből, markába vette, markából a pipára tette, szippantott két-háromat, lezárta a kupakot s mikor ekkép mindenedet szép rendben elintézt, ezt felelte:

— Tavaly is így volt, mégis kiteleltünk.

gálatában igazságunk győzelméig, életem fogytáig. (Zajos éljenzés.)

A politika nem csupán érzelmi tevékenység, hanem az értelem műve is, amelyet a hazafiúi érzés az ésszel harmóniában irányít. Ennek az igazságnak folyománya az, hogy a politika céljának elérésére alkalmazsáknak vélt eszközök alkalmazása kérdésében, az ugynevezett taktikai kérdésekben az egy cél felé törekvők táborában is ellentétes nézetek merülnek fel. Nem egyszer merültek fel ilyen kérdések a függetlenségi és 48-as párt kebelében is. Ilyen alkalmakkor is arra törekedtem, hogy hazafiúi érzésem az ésszel harmóniába maradjon. De taktikai kérdésekben mindig alárendeltem egyéni nézetemet és meggyőződéseimet a párt többsége akaratának, a vezérlet bölcsességének.

A legnagyobb horderejű és hazánk politikai életében oly nagy változást előidézt taktikai lépés, amelyet politikai pályámon átéltem, a koalíció néven ismeretes ideiglenes átmeneti alakulás létesítése volt. Önök tudják, hiszen multévi programbeszédem alkalmával elég nyílt kijelentéseket tettem önök előtt arról, hogy a koalíciót nem helyesletem, nem tartottam a függetlenségi párt nézve veszélytelennek, feltettem zászlóinkat az összekavarodástól; aggódtam affelett, hogy elveink a koalícióban elhomályosulnak, küzdelmünk iránya kizökken eddigi medrétől lejtőre jutunk, melyről az ut csak lefelé vezet.

Nem helyesletem, de nem elleneztem, mert csupán taktikai kérdéstről volt szó. Hittem és reméltem, hogy a többség nézete a tapasztalatok útján mihamar megváltozik és mindnyájan meggyőződnek arról, ami nekem azon időben is változhatlan meggyőződésem volt, hogy a függetlenségi és 48-as elvek diadalát csak a függetlenségi program alapján és függetlenségi zászló alatt folytatandó állandó és kitartó küzdelemmel lehet és kell kivívni. (Lekes éljenzés.)

Megerősített ezen hitemben a koalíció kebeléből alakult kormány elnökének 1906. április 11-én a pártok gyűlésében elmondott programbeszéde, amelynek idevonatkozó részét szöszszint idézem:

Igy szólott Wekerle miniszterelnök: „A veszély pillanatában, mi sokban különböző nézeteket valló férfiak is egyesültünk, hogy együtt működjünk legalább azon időtartamon át, amely szükséges nemcsak az alkotmányos rendnek helyreállítására, hanem a jövőre kiható érvényesítésére is.

Majd így folytatta: „De mindenben sértetlenül fentartottuk és fentartotta a különböző nézetű férfiak mindegyike saját és pártja részére teljességükben és sértetlenül azon elveket, melyeket eddig képviselt, fentartotta nemcsak az elveket, hanem azok érvényesítésének szabadságát, amint hogy azt másként tőle senki nem is követelte.”

Fokozottabb mérvben erősödött meg már említett hitem azon nyilatkozat által, amelyet Kossuth Ferenc ugyanazon gyűlésen tett, mondván: „a pártok azzal a feltétellel és elhatározással egyesültek, hogy mindegyik megtartja a saját programját.”

„Megtartom és megtartatom” mondja a királyi eskü is!

Megtartani egészen más, mint fentartani. A függetlenségi és 48-as párt tehát nemcsak fentartotta elveit, midőn a koalícióba lépett, hanem kikötötte, hogy ő a maga programját megtartja és erejéhez képest tehát meg is valósítja, de semmi esetre programjával ellenkező alkotáshoz az átmeneten túl hozzá nem járul.

A függetlenségi és 48-as párt soha változás alá nem esett programjának sarkalatos tételét képezi az 1790. évi X. t.-ben is kifejezett és így a király által is szentesített ama történeti igazság, mely szerint: Magyarország önálló ország, semmiféle más uralomnak alávetve nincs. Eppen ilyen sarkalatos tétele programunknak ezen önállóságunk összes atributeumainak megszerzése és megvédése iránti jogunk: az önálló vámterület, a magyar hadsereg, az önálló bank, a magyar külügy és stb. Végre sarkalatos tétele programunknak az 1723. évi törvények ellenkező értelmezése dacára fennálló azon jogunk, hogy mi közösséget el nem ismerünk, a personal unió alapján állunk, tehát a közösgyek szükségleteire kvóta szerű adózást el nem ismerünk. (Zajos éljenzés.)

Amíg a függetlenségi és 48-as párt a választási rendszerünkben rejlő igazságtalanságot ak közrehatása folytán kisebbséget képezett az országban és főleg az országgyűlésben, addig tűrnünk kellett, hogy a „közös ügyek” a 1867. évi törvényhozásban megnyilatkozott kishitűség szellemében kezeltsenek és az ország önállósága és függetlensége, valamint a personal unióban rejlő jogaink elhomályosítottassanak. De a többséget nyert függetlenségi pártnak, mint ilyennek az új alakulásban is elodázhatatlan kötelességévé vált programját megtartani: megtartani és nem fenntartani. Ez az én hitem, ez az én meggyőződésem. (Lekes éljenzés.)

Nem lehet és nem szabad az én meggyőződésem szerint a függetlenségi pártnak a kölcsönös védelem és a külügyi képviselő céljaira szükséges költségeket Ausztria kormányával megállapítani; nem szabad lemondania vagy csak elhomályosítással is gyengítene az önálló magyar bank felállításához való jogát, mert ezek kardinalis pontjai a függetlenségi párt programjának, mert ezek nem taktikai, hanem elvi kérdések. (Zajos helyeslés.)

En nem vonom kétségbe senkinek jóhiszeműségét és hazafiságát, aki ezekről a kérdésekről másként vélekedik, mert mindig tiszteletben tartottam az ellenkező táborban küzdők véleménysszabadságát. De magamra nézve ez esetben sem lehetett irányadó más, mint az, hogy a politika nem érzelmi tevékenység. (Élénk helyeslés.) Nem követtem tehát érzelmi alapon a függetlenségi párt nagynevű vezérét sem, midőn saját meggyőződésem az általa legujabban kijelölt iránynyal összeegyeztetni nem vagyok képes.

És mert az a kötelék, amelyet a pártkörhöz való tartozás a kör minden tagjára nézve képez, engem a fennforgó viszonyok között meggátolna abban, hogy azt a kiegyezési művet, amelynek a függetlenségi pártkör tagjainak közrehatásával és támogatásával leendő megalkotását és törvénybe iktatását követeltem, meggyőződésem szerint ellenezhesem és birhassam, törvényerőre emelése ellen csekély erőmhez képest működhessek: levontam az adott helyzet konzekvenciáját, kiléptem a pártkörből (hosszantartó éljenzés), szabaddá tettem magamat a köteléktől, amely gátolt volna abban, hogy meggyőződésem szabadon követhessem és azt a zászlót, amelyet önök kezembe adtak, a reája írott programmal együtt majdan sértetlenül adhassam vissza az önök kezébe. (Élénk éljenzés és helyeslés.)

A tisztelet és szeretet köteléke, amely engem a függetlenségi párt vezéréhez Kossuth Ferenchez fűz, nem lehet elég erős ilyen körülmények között arra, hogy tétovázóvá tegyen, midőn egyéni érzelmem, politikai hitvallásommal és meggyőződésemmel kerül szembe.

Soha sem követtem, most sem követek mást, mint önálló, tiszta és minden befolyástól ment meggyőződésemet. (Éljenzés.)

Azt mondják, hogy II. Katalin cárnő idejében ennek krimi utazása alkalmával azok találták fel a Potemkin-falvak meséjét, akik haragudtak azért, mert nem hívták meg őket is erre a szép kirándulásra.

Ellenségeim köréből felém is hangzik ilyenmü gyanúsítás, mely azonban ezuttal is éppen olyan kevésbé fog tárgyilagossá és semmi személyi motívum által nem irányított elhatározásban megingadni, amint nem ingatott meg az életben soha, pedig a gyanúsítástól a terrorizálásig mindenből volt már részem, rozsdás fegyverzetű ellenfeleim részéről. (Ugy van, ugy van. Zajos helyeslés.)

En nem állítom szembe saját hazafiságomat Kossuth hazafiságával, de szembeállítom meggyőződésemet mindenkiével, mert az én politikai meggyőződésem, az én politikai hitem is, amelyet senkinek és semmiért feláldoznom nem lehet és nem szabad. (Zajos helyeslés.)

Az actualis politikai kérdésekről, ezek között az alkotmánybiztosítókról és a kiegyezési műről kell még lehető röviden, de ennél határozottabban nyilatkoznom. (Halljuk, halljuk.)

Az alkotmánybiztosítók név alá foglalt javaslatok előterjesztésében Andrassy Gyula gróf ígéretei beváltásának egyik mozga-

natát igen, de „alkotmánybiztosítókot” nem látok.

Az alkotmány legfrappánsabb megsértését az a tény képezte, hogy az 1867. X. t.-cz. rendelkezései a felségjogok mikénti gyakorolhatása tekintetében alkotmányunk rovására és a felségjogok terjedelme javára félremagyaráztattak. Ebben az irányban a betervezett javaslatok semmit sem tartalmaznak, ami a nemzetnek a jövőre nézve megnyugvást nyújthatna.

A legfontosabb alkotmánybiztosítókot egy erős és alkotmányához rendületlenül ragaszkodó nemzet milliói képezik. E tekintetben azonban elszomorító kép tárul elénk. Nemzetünk legerősebb eleme, a földművelő nép 100000 számmra vándorol tengerentúlra és más idegen hazába, mert itt nem képes a fokozott igényeknek és közterheknek megfelelő fokozott jövedelemhez jutni. Az 1901—1905. években átlag kivándorolt 100187, 1905-ben 170430, 1906-ban 186000, és 1907. első felében 124000.

Van e Magyarországhoz hasonló nagyságu ország, amely ilyen elvesztéséget elbirna: Ennek legbiztosabb ellenszerét a gazdasági megerősítés képezné, önállóság, szabadság és függetlenség, amely elválaszthatatlanul idefűzné a nép millióit. És e helyett mit látunk?

Előttünk fekszik az új kiegyezési mű, amelyben hasztalan keressük az ország gazdasági, pénzügyi, kereskedelmi és politikai önállóságát. Látunk ellenben óriási előnyöket és befolyásokat, amelyeket magának Ausztria velünk szemben gazdasági fejlődésünk elnyomása és saját gazdaságának felvirágoztatása érdekében kicsikar.

Nem kicsinylem én azokat a momentumokat, amelyek mind közjogi vonatkozásuak egyik-másik helyen előcsillámlanak abból a sötétségből, amelyet a kiegyezési mű a maga egészében áraszt. De amikor egy országnak a teljes önállósághoz van kétségbevonhatatlan joga, nagyon csekély vigasztalás az, ha a külfölddel kötendő szerződéseket a jövőben, ha azok nem francia nyelven szerkesztetnek, egy magyar miniszter is alá fogja írhatni. Mikor nekünk önálló vámterülethez van jogunk és arra vanszükségünk, mert Ausztria iparának nyomását a magyar ipar ki nem bírja és attól a közös vámterületen nem boldogulhat; akkor nagyon kis értékű balzsam a mi sebeinkre az, hogy közös vámterület helyébe „egységes vámhatár” lép, melyen belül változatlan fojtogathat bennünket Ausztria ipara és kereskedelme. Mikor életérdeünk az, — és jogunk is van hozzá — hogy külkereskedelmünk magyarrá tétessék, akkor nem elégedhetünk meg a folyamhajózás körében megjelenő magyar lobogóval.

Kereskedelmünk megfojtásának leghatalmasabb eszközei; a tarifák és a vasuti politika terén észlelhetők. A tarifa képzés terén megvédi az új egyezség Ausztria fenségjogát, de feláldozza Magyarország létérdekeit még a multtal szemben is. A vasuti politika terén beleszólást engedünk Ausztriának — egy idegen államnak — még abban is hogy fő vonalainkat hol, mikor, és miként építsük ki. Megépítjük a dalmát vasutakat, hogy biztosabban és a mi költségünkön téríthessék el a flumei forgalmat, teljesen hatalmukba kerítsék az osztrákok Dalmácia és a kelet forgalmát: ellenben nem létesítjük, — mert az osztrákok nem engedik — az annabergi csatlakozást.

Fentartjuk a tiroli gabonavámost feltétlenül, pedig az egyezség a „szabad forgalom” jelszava alatt létesült: ellenben megfosztjuk lisztiparunkat a déltiroli piac előnyeitől, eltörölve az Ala felé vezető uton a Streckenzugsverkoehr előnyeit. Megteszünk mindent feltétlenül és cserébe kapunk csecsebecskéket feltételeken: pl. állampapírjaink pupillaritását, de csak ha a bankközösséget fenntartjuk.

Hogy miként szerzi meg ez a kiegyezés a „gazdasági megerősödés” feltételeit, annak legkiáltóbb példáját mutatja az a vivmány, mely szerint a fogyasztási adók terén biztosítottuk magunknak azt a jogot, hogy polgártársainkat az eddiginél is kegyetlenebb módon kizsákmányolhassuk.

Wekerle ezt így fejezi ki: „államháztartásunk folyton növekedő szükségletével szemben gondoskodnunk kellett arról, hogy „szabad kezét” biztosítsunk magunknak az

állami jövedelmek azon ágára nézve, amely a közeli jövőben az egyedüli kiadó forrást képezi a fogvasztási adókra nézve".

Monopoliummá lesz tehát a petroleum, melyet csakis osztrák kereskedőtől fog a magyar állam beszerezhetni, monopoliummá lesz esetleg a szesz, hogy a nép milliói ezek nélkülözhetetlenné vált cikkek útján a legmagasabb mértékig megadóztathassanak. Eddig zsebelte a népet a kartell, ezental a kartellhez csatlakozik az állami monopolium. Örülj magyar!

"Nincsenek kapcsolatban a kiegyezéssel, de mégsem voltak a szabályozás keretén kívül hagyhatók" — ugymond Wekerle: az államadósság rendezése (Block) a bankügy, a kvóta.

Es éppen ezen kérdéseknek a rendezés körébe történt bevonása és rendezésük módja képezik a legsúlyosabb, a legelviselhetetlenebb sérelmeket: a két utóbbi pláne egyenesen beleütöközik úgy a rendezés ténye, mint módja tekintetében a függetlenségi párt programjába.

A Block-kérdés régi fájó sebe a magyar politikának: nemcsak anyagilag káros, de a nemzet suverenitása szempontjából is szegénytelen ez a teher, amelyre nemzetünk 1867-óta évenként 30 millió forintot áldozott, „nehogy Ausztria népei a rájuk nehezedő teher alatt összeroskadjanak."

Hogy Magyarország roskad össze, azal nem törődnek a 67-es mű nagyevű megalkotói, tulbecsülték művük értékét, nem tudták megmérni a vállalt teher súlyát.

Magyarországnak törvényben gyökerező és el nem vitatható joga, amint ezt más helyen bőven és az egész anyag feltárásával kimutattam, hogy az u. n. közös államadóssági járulékot 5%-os alapon tőkésítve megválthassa. Az osztrák kapzsiság nem elégszik meg azzal a horribilis összeggel, amelyet adósságainak 1868-ban történt unificálása után hitelezőitől zsákmányol, melynek eredményeként az addigi 1384 millió forintnyi évi kamatteher már 1873-ban 77 millióra szállott alá. Nem elégedett meg azzal, hogy hitelezőire kivetett 16%-nyi szelvényadóból óriási jövedelmet húzott, a nélkül, hogy ebből Magyarország a kvóta arányában öt illető részt igénybe vette volna. Vitássá tette Magyarország megváltási jogát csak azért, hogy ennek nagy árt szabhasson; s most megtörténik a megváltásra vonatkozó megegyezés nem 5%, hanem 4-2% alapon. Es minő feltételek fűződnek ehhez? (Halljuk, halljuk!)

A konverziót, — ha lesz rá jó idő — Ausztria viszi keresztül és így a belőle eredő nyereséget a magyar Block után is Ausztria vágja zsebre. Ervényt szerez ezzel Ausztria az ő 1868 június 14-iki törvényének, melyhez Magyarország sohasem járult hozzá. Amit 1868-ban nem bírtak ránk erőszakolni, azt kiriták most.

Az mondatik, hogy közel 50 millió tökével fogunk kevesebbet viselni, ha a konverzió az első tíz évben vitetik keresztül, mint amennyit Ausztria követel. De arról nem beszél senki, hogy a legjobb esetben 150 millióval nagyobb terhet vállalunk el, mint amennyit az 1867. XV. t. cz. alapján tükében vállalunk kell.

Micsoda silány és siralmas egyenérték ezzel a súlyos áldozattal szemben az a „vív-mány", hogy a Block konverzióból eredő címletek megkapják a pupillaritást?

A bankügy rendezése. a jegybank felállítás, szabadalmazása, Magyarország korlátlan joga volt; a kormány mostani megegyezése korlátolt joggá tette. Ha nem hosszabítják meg a bankközösséget, akkor aranyban fizetjük a kvótát, a rendes és rendkívüli hadi szükségleteket, a kereskedelmi mérleg egyenlegét, az államadóssági járulékot, vagyis összesen a kereskedelmi mérlegegyenlegen kívül 150-160 milliót. Ily módon előre diszvalifikálják a létesítendő magyar jegybank által kibocsátandó bankjegyeket. Megegyezünk előre, még az arany korona arany tartalmára is, nehogy újpesti hatásokkal fizethessünk.

Mit szól egy ilyen országról a külföld, egy országról, amely önállósággal dicsekszik és ilyen feltételeket fogad el?

Azt mondják, hogy a bankügyben fenn van tartva szabad rendelkezésünk joga, de Beck ur azt mondja, hogy „a megegyezések és megállapodások a két államfél közötti ösz-

szes gazdasági és államjogi kérdésekre terjednek ki."

Tehát a bankközösségre is?

A közeljövő megmutatja, milyen erős lesz az a „szabad kéz", amely a kiegyezés után részünkre a bank önállósítása ügyében még megmarad.

Beck nyilatkozata junctimot hirdet az egész vonalon és ha Beck igazat mond, a bankügy el van temetve, úgy, ahogy eltemették a külfölddel kötött szerződések az önálló vámterületet. Meg van a jogunk, hogy felállítsuk, de nem érvényesíthetjük a jogot az előzetes tények miatt.

Ha junctim van a kiegyezés részei között, el kell vetnünk a kiegyezést a netalán benne rejlő jóval együtt, hogy megmentsük és érvényesíthessük jogainkat. (Élénk helyeslés és éljenzés)

A kiegyezés elvetésének gondolata nem ellenkezik a kormány programjával, mert átmenetként az 1899. XXX. t. cz. alapján fenntartandó reciprocitás fenntartására vállalkozott a kormány az esetre, ha a szerződéses egyezés nem sikerül. Már pedig ez — nem sikerült. (Zajos tetszés és helyeslés).

Senki és soha sem jogosította fel a kormányt arra, hogy a szerződés formájába öltöztetett egységes vámhatáron alapuló kiegyezés létrehozása érdekében ekkora áldozatokat hozzon, még kevésbé arra, hogy a kiegyezés keretébe nem tartozó kvóta kérdést is a kiegyezéssel kapcsolatba hozza, legkevésbé arra, hogy a kvóta felemlése tekintetében a nemzet akaratát előre lekösse és a kvóta feletti döntés ódiáját elhárítsa attól, aki a döntés jogának gyakorlatában kiméletebb volt, mint az előttünk fekvő megegyezés létesítői.

Minden jogunkat pénzért kell Auszriától megvásárolnunk, de az már mégis sok, hogy még annak az ollónak az árát is mi fizessük meg, amelyvel rólunk a bőrt lenyuzzák. (Zajos tetszés).

Azt mondják, hogy a kvótaemeléssel és ennek 10 évre szóló megállapításával határt szabunk a messzebb menő igényeknek. Szép vigasztalás! Levágjuk a termő ágakat, esetleg kivágjuk magát az élőfát, hogy a hernyók garázdálkodásait korlátozzuk. (Zajos éljenzés.)

A legutóbbi kvótatárgyalás rendjén tételesen kimutattuk, hogy a 34.4 kvóta igazságtalan, elviselhetetlen. Csak nem akarja valaki állítani, hogy 1899. óta javult Magyarország helyzete annyira, hogy most már a 2%-kal meg súlyosabb kvótát is elviselheti. Hiszen ha ezen idő alatt javult a helyzetünk, ami alatt a provizorium tartott, hát ez volna a legerősebb argumentum a kiegyezés ellen. És mégis emeljük a kvótát és biztatjuk magunkat azzal, hogy pénzügyileg még nyerünk is a kvótafelemléssel kapcsolatos kiegyezéssel.

A „mérleg" szerint áldozunk a kvóta útján 4,800.000 koronát évenként (1908-tól kezdve) de viszont nyerünk a dománialis kölcsön utáni teher megszüntetésével 1902-tul évenként 2,290.000 koronát, a konverzió után 50 millió tökearányban 2000.000 koronát, az állampapírok adómentessége után 750.000 koronát. A veszteség pozitív, a nyereség részint fiktív, részint csak speratív. Ezek alapján tehát helyes és igaz mérleget felállítani nem lehet. (Helyeslés:)

1899. december 14-én kvótaellenes beszédemet azzal végeztem be, hogy idéztem báró Eötvös József ezen örökké igaz szavait: „Nem látom át, miért kellene a birodalom hatalmi állásának fenntartására mindig csak Magyarországnak áldozni, miért kellene a magyarnak többet áldozni, mint másnak és mert ezt nem látom át: nem is érzem magamat feljogosítva arra, hogy hazám alkotmányos érdekeit, nemzeti önállóságunkat bármilyen érdekeknek feláldozzam."

Küzdeni akarok hazám önállóságáért, bízom igaz ügyünk győzelmében, mert — mint a nagy lengyel költő mondja — „ha mi a haza hű harcosai, hallandók vagyunk is. Magyarország halhatatlan!"

Hosszantartó lelkes éljenzés és helyeslés fogadta Barta Ödön beszédének befejező passzusát is, melynek elhangzása után Vigváry Mihály pártelnök köszönetet mondott Bartának a beszámoló megtartásáért, biztosítva őt a kerület választóinak változatlan bizalmáról, szeretetéről és ragaszkodásáról.

Még Stefan Emil görög kath. lelkész indítványára a népgyűlés határozatilag kimondta, hogy Barta Ödön iránt a kerület választói bizalommal viseltetnek, a függetlenségi és 48-as pártkörből való kilépését helyesléssel és megnyugvással veszik tudomásul. abban a függetlenségi programhoz és elvekhez való tántoríthatatlan ragaszkodásnak és hűségnek tanjelét látják, és mindezek alapján Barta Ödön további politikai működése elé a legnagyobb vizalommal és reménységgel tekintenek.

Ezzel a gyűlés Barta Ödön lelkes éljenzése mellett véget ért.

Barta Ödön kerületének még több nagyobb községét meg fogja látogatni a hét folyamán.

Közművelődési közgyűlés.

A B. M. K. E. folyó évi október hó 27-én Beregszászban a vármegye-ház nagytermében tartotta meg évi közgyűlését.

Schürger Ferenc alelnök meleghangú beszéd kíséretében a közgyűlést megnyitotta. A lemondott elnököt Wargha Sándort a közgyűlés tiszteletbeli elnökké választotta. Elnök lett egyhangú lelkes éljenzés között Patay András főispán, kit Jobszty Gyula, Radics Mihály és Janka Sándor egyes tagokból álló küldöttség hívott meg a közgyűlésbe. A terembe belépő főispánt a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta, ki az elnöki széket nagyhatású beszéd kíséretében foglalta el. A titkár kimerítő évi jelentése tudomásul vétetett. A számvizsgáló bizottság jelentése az abban felhozott javaslattal együtt elfogadtatott.

Az ifjúsági egyesületek vezetéséért 100—100 korona jutalomban részesültek: Kecseth Gyula frigyefalvai, Vadnay Imre badalói, Veres Mihály nagydobronyi, Nyiri Ignác várpaiankai állami isk. igazgató-tanítók és Kulcsár Ferenc várii állami el. isk. tanító. A Nemzeti Kaszinó 56 koronás kamatával Forgón Pal szernyei ref. tanító lett kiténtetve.

A tanoncotthonok létesítésére vonatkozó javaslatot a közgyűlés elfogadta.

Szentpétery Endre kir. tanfelügyelő a tárgysorozat 7. és 8. pontját, mely a nyári menházak létesítéséről és a felnőttek magyarnyelvi oktatásáról szól, az egyesület jelenlegi anyagi helyzetét tekintve, a napirendről levétetni kéri. Ehhez a közgyűlés hozzájárult.

Az alsóvercekei közm. egyes. óvoda beszüntetésére vonatkozó javaslat 1908. évi augusztus hó 31-iki határidővel elfogadtatott.

A választmány 1/3-ának a kisorsolása következett. A kisorsolt tagokat újból egyhangúlag megválasztotta választmányi tagokká. A kisorsolt választmányi tagokká. A kisorsolt választmányi tagok a következők: Holozsnyai Endre, Dr. Székely Kálmán, Szabó Albert, Dr. Belényessy András, Várady Gyula, Fischer Ödön, Uray Imre, Roth Gábor, Vladár Endre, Lehoczky Tivadar. A főispán helyével megüresedett helyre Korpás Ferenc főgimnáziumi tanár választatott meg.

Az 1908. évi költségvetés tárgyalásánál Jobszty Gyula nyug. alispán azon óhajának adott kifejezést, hogy jövőben az egyesület az óvodákra és iskolákra egyetlen fillért se költsön, hanem minden erejét az ifjúsági egyesületek vezetése és szervezése körül

kitünt néptanítók jutalmazására fordítsa. Szabó Albert nyug. p. ü. igazgató szintén csatlakozik a felszólaló véleményéhez és kéri a tanítóságot, hogy az ifjúsági egyesületek szervezését minél szélesebb körben igyekezzenek megvalósítani. Szentpétery Endre kir. tanfelügyelő szintén magáévá teszi a felszólalók nézetét és buzdította a tanítóságot az ifjúsági egyesületek, dalos körök szervezésére. Egyebekben a költségvetés tételeit a közgyűlés változatlanul elfogadta.

Szentpétery Endre kir. tanfelügyelő indítványozta, hogy miután Schönborn Bucheim Frigyes Károly ő főméltósága, ki egyesületünk védnöke, a munkácsi internátus javára 20000 koronás alapítványt tett, melynek kamatából évente 5 tanuló nyer elhelyezést, az alapítvány letéte alkalmából a közgyűlés fejjeze ki őszinte köszönetét és nagyrabecsülését. Az indítványt a közgyűlés egyhangú lelkes éljenzéssel elfogadta.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Dr. Belényessy András és Gáthy Zsigmond tagokat felkérve a közgyűlést lelkes éljenzés között berekesztette.

Közgyűlés után az egyesület tisztikara Schürger Ferenc alelnök vezetése mellett, kikhez csatlakoztak még Gáthy Zsigmond, Szabó Albert, Radics Mihály és Korpás Ferenc egyesületi választmányi tagok, Warga Sándor tiszteletbeli elnöknel tisztelegtek. Itt Schürger Ferenc alelnök a legnagyobb melegséggel bucsuzott el az egyesület közkedveltségnek örvendő elnökétől Szavait a jelen voltak többszörös éljenzése követte. Warga Sándor hálás köszönetét fejezte ki az egyesület tagjainak a személyéről való szives megemlékezésért. Igéretet tett, hogy mint a múltban, úgy a jövőben is élénk érdeklődést tanúsít a közművelődési ügyek iránt.

A tagok egy része a „Royal“ szálloda éttermében gyűlt össze, hol kedélyes társalgás között 5 óráig maradt együtt. Ezekután elmondhatják, hogy a B. M. K. E. XXIV. évi közgyűlése a legszebben sikerült.

Acsádi.

SZÍNHÁZ.

Az elmúlt héten nagyon is éreztük egy becsületesen működő, a színészet ügyét és érdekét szíven viselő színügyi bizottság hiányát. Csakis ennek tudhatjuk be, hogy olyan műsorral merészkedett Micsey a közönség elé állni, amelyet valamirevaló színügyi bizottság minden bizonynyal visszautasított volna. Így természetesen miután nincs aki megfelelő utasításokat adna a közönség a direktor kénye-kedvének van kitéve s olyan darabot néz meg amelyet éppen előadnak.

Hogy Micsey miért nem igyekszik a fővárosi színházak újabb darabjait bemutatni dacára a közönség áldozatkészségének és itt soha nem tapasztalt támogatásnak, hogy miért nyaggat bennünket folyton régi darabokkal, de főképp agyonjátszott operetekkel, nem tudjuk megérteni. Biztosítjuk a direktort, hogyha „Fekete tenorista“ meg más ehez hasonló léhaságok helyett a komolyabb műfajt kultiválná, ha „Az ördög“-öt, „Asszony“-t stb. játszattatna tiszteranyai jövedelemmel záródna itteni tartózkodásának mérlege nemhogy már november 4-én, vagy 5-én, hanem még 15-én is.

Ez újabb darabok beszerzése természetesen anyagi áldozattal jár. Ez áldozatokat azonban meg kell hoznia a saját érdekében, mert ezzel a repertoírral közönséget hódítani s jövedelmet huzni nem lehet, de színjátszásra sem kap így nagyobb helyeken engedélyt.

Az ilyen műsor mellett unalmassá is válik a színházba járás. A színészek sem tudnak érvényesülni, mert nem kapnak egyéniségüknek megfelelő szerepet. Mégis csak furcsának tűnik fel, ha a drámai hős és hősnő operettekben kénytelenek játszani illetve statisztálni vagy pedig egyáltalán nem juttatják szóhoz. Viszont az operette személyzet is kifárad ha gyakran sőt minden este játszania kell.

E héten az operette dominált. Két estét kivéve mindig operettet adtak.

Ez a két este nyújtott mégis művészi szempontból kárpótlást az eddig elmulasztottakért. K. Hegyessy Mari vendég szereplése tette művészi eseményé e két estét.

Csütörtökön „Stuart Máriában“ lépett fel.

A szerencsétlen királynő tragikus sorsát megrázó erővel, minden egyes jelenését finom pointírozással s művészi tökéletességgel játszotta meg. A diszes közönség, mely zsfalásig megtöltötte a színházat, határtalan lelkesedéssel tapsolt a vendégművésznőnek.

Erzsébet királynőt Pataki Rizi kissé erős színekkel ábrázolta. Élesen fenhéjazólag tün-tette ki a gyűlölködő és kegyetlenszívű királynőt, holott a kárörvendés és a bosszu érzetét kellett volna kifejezésre juttatnia.

Pénteken „A kaméliás hölgy“-ben még fokozódott a siker. Alig van a színházlátogató és olvasó közönség között, aki a darabot vagy a regényt ne ismerná. A Gautier Margit megható sorsa, küzdelme a szerelemmel és az étellel, sokak szeméből csalt ki könnyeket. K. Hegyessy Mari annyi realizmussal és a szenvedés oly naturalizmusával állította elénk a cimszerepet, hogy a publikum nagy része valósággal sirt. A művészi alakítást helyenként megszakította a nyílt színen felugró tapsok, a közönség felvonások végén többször hívta lámpák elé a vendégművésznőt.

E két este tanubizonyosságot tett a beregszászi közönség kiváló műérzékéről, egyben utmutatásul szolgált Micseynek, hogy milyen eszközökkel lehet telt házat csinálni.

Szombaton „Rab Mátyás“ című operette került színre, amely Pesten sikereket aratott, amely azonban éppen megérett arra, hogy a legnagyobb bukásban semmisüljön meg. Azt a pár szép melódiát is kár volt erre a darabra pazarolni. Kőszegi Aranka a szerző intencióihoz hiven igyekezett Mátyást paródistikus színezetben feltüntetni. Buzgósága nem is vészett kárba. A legendás holló fűrtü igazságos királyt (Kőszegi szőke parókában volt) mint szerelmes gyermekifjút a Ghetto-ban találjuk, akiben a csakugy puffogó hazafias frázisok hallatára és a szalonna meg a butykos láttára felpezsdül a magyar vér. A többi felvonásban haza megy és megválasztják királynak. Kőszeghy Aranka mindezek dacára kedvességével és szépen előadott énekszamaival hatást tudott kelteni sőt Püspöki Rózi Gittá-ja is tetszett, míg Deák (Czódik) az ő többször méltatott szertelen humorával szerzett többé-kevésbbé derüesebb perceket.

Vasárnap d. u. a Miliárdos kisasszonyban Kőszeghy s a többiek szaporították sikerüknek a számát, míg este a Koldusgrótot adták elő. Így Békessy a cimszerepben játéknban és éneknben nyújtott jót, Rác Irén Jessiet játszotta bucsufellépésül. Kár, hogy elmen, jó erőt veszített vele a társulat. —

Püspöki Rózi, aki minden este játszik teljes meglepedésre, Malonát adta, Stoll Béla pedig aki kiérdemelte a „közkedvelt komikus“ elnevezést, a rendőrfőnökkel nevette meg a nézőket.

A Czigánybáró hétfői előadásából Kőszeghy Aranka Saffi ja érdemes kiemelésre. Jól bántak el szerepeikkel Deák, Püspöki, Stoll, Nagy, E. Zöldy Hermin és kiss szerepében Erdős.

Kedden a „Pesti nők“-höz volt szerencsénk. A nők de még a férfiak is csak úgy pirultak egész este, Nagyon köszönjük Micseynek, hogy ilyen ritka élvezetben enged részesíteni bennünket. A szereplők — az ártatlanok — ugyancsak kiaknázták a hálás szerepeket. Arról már csak Kőszeghy A. (Erzsi szobaleány) tehet, hogy a „Fedák Sári szobaleánya“ című kuplét, meg több ének-számát a közönség megismételtette, sőt olyan nagy volt a lelkesedés, hogy alig akarták kiengedni. Sokat mulattak Deák, Kmetty, Stoll, Nagy mókáin. Jól játszottak Püspöki Rózi, Erdős Alice.

Ma szerdán nagy ujdonság! Itt először! Sulamith. Ehez a „noch nie dagewesen“-hez még M. Bácskay Julcsa sem tudott közönséget vonzani.

Vasárnap, hétfőn és kedden Blaha Lujza fog vendégszerepelni. Olyan estékre van tehát kilátásunk, aminőkben még soha sem volt és a jövőben sem lesz részünk. S. F.

Értekezlet.

Mai napon a beregmezei református lelkészek — úgy megyei törvényhatósági bizottsági tagok, mint nem tagok — számszerint 20-an az általános megyei tisztújítás alkalmával leendő állásfoglalás végett bizalmas, barátságos értekezletet tartottak s következőkben állapodtak meg:

Ugy egyházi, közigazgatási, mint társadalmi téren ez alkalommal és jövőben is bizalmas értekezletre fognak összegyűlni, ahol eszmecsere, különböző vélemények meghallgatása után közmegegyezéssel foglalnak állást és pedig mint ilyen erkölcsi testület a méltányosság, igazság, az érdem elismerése, továbbá a megye közérdeke és közszabadsága fogja irányítani elhatározásukat. Ezen általános elvnel fogva az ez évben megejtendő általános megyei tisztújítást illetőleg kimondta az az értekezlet: hogy miután a megyei tisztviselői kar működésével általánosan meg van elégedve, annak megválasztását a maga részéről óhajtja és támogatja; épenazért — minthogy köztudomásu tény, hogy Dr. Barta Ernő megyei tiszt főügyész megválasztása ellen mozgalom indult meg — őt mint tényleges megyei tisztviselőt, ki hivatásának minden tekintetben megfelel s úgy jelleme, mint társadalmi érintkezése kifogástalan, minden erejével és a tisztesség által megengedett módon támogatja s a jelenlevő bizottsági tagok szavazatukat reá adják, miután az egyedül ő ellene megindított mozgalmat a legnagyobb méltánytalanságnak és igazságtalanságnak tartja.

VEGYES HIREK.

— **Kinevezés.** Vármegyénk főispánja dr. Lechner Antal gárdonyi (Fejérvármegye) községi orvost a vármegyei kórházhoz alorvossá nevezte ki.

— **Blaha Lujza** „a nemzet csalogánya“ vidéki körútra indul. Első útja Beregszász

lesz, ahova sikerült öt Micseyoek megnyerni. Három leghiresebb szerepében lép fel. A piros bugyellár, Kurucfurfang és Gyimesi vadvirágban. Ezt az alkalmat — meggyőződésünk — mindenki igyekezni fog kiaknázni, hogy gyönyörködhessek a Blaha tündöklő művészetében. A diva szombat délután a 1/25 órási vonattal érkezik. Nem tudjuk, lesz-e hivatalos fogadtatás, de akár lesz, akár nem, csak a legelemibb kötelességet rójuk le, ha minél nagyobb számban leszünk jelen az érkezésnél, amit Blaha Lujza az ország első művésznője — úgy véljük — nagyon is megérdemel.

— **Lemondás.** Fuchs D. Rafael dr., kit a vallás és közokt. miniszter a munkácsi áll. főgimnáziumhoz helyettes tanárul kinevezett ezen állásáról lemondott.

— **Nagyvásár.** Az annyira óhajtott és várva-várt esőt végre is meghozta a szerdai és csütörtöki országos vásár, mely elég élénk forgalmúnak mondható.

— **Borsa leégett.** Máramarosmegyei Borsa község teljesen a tűz martalékává lett. A nép nyomora óriási. Mint értesülünk a borsai tűzkárosultaknak Ó Felsége 8000, József főherceg 3000, a bécsi Rotschild 1000 koronát adományozott. Azonkívül is egyre folynak az adományok.

— **Esküdtek névsora.** Az 1907. évi november hó 11-ik napján kezdődő s előreláthatólag egy hétig tartó III-ik esküdttörvényi ülészakra kisorsolt esküdtek névsorát alább közöljük. Rendes esküdtek: Roóz Ignác gőzmalom tulajdonos Nagyszöllős, Dr. Zombory Dezső ügyvéd Ungvár, Orosz Ferenc tanár Munkács, dr. Klein Jenő ügyvéd Beregszász, Krán Péter földműves Ungvár, Papp Gábor vendéglős Ungvár, Preisz Elemér ügyvéd Ungvár, Reisman Salamon kereskedő Nagyszöllős, Weisz Bernát szeszgyáros Munkács Dobrovskzi József kovácsmester Ungvár, Denenfeld József ügyvéd Munkács, Adamcsik Márton szobafestő Ungvár, Dr. Virányi Sándor ügyvéd Ungvár, Rakovszki József kelmefestő Ungvár, Melega Miklós kovácsmester Munkács, Tárczy Gábor betegsegélyező pénztáros Munkács, Badanovics József cipész Beregszász, Balkányi Gyula ügyvéd Beregszász, Sztaskó János kovács Ungvár, Ferenci Gyula gyógyszerész Munkács, Csik György földműves Nagyszöllős, Dr. Fenyves Lajos ügyvéd Munkács, Csics Imre gyógyszerész Nagyszöllős, Gyulai Endre cukrász Ungvár, Harajda János szabó Ungvár, Spoganics János kerékvártó Ungvár, Szentgróti Vendel kerékvártó Munkács, Szarvadi Sándor vendéglős Nagyszöllős, Milcsik Mihály lakatos Ungvár, Cserő Soma vaskereskedő Ungvár. Helyettes esküdtek: Schwarz Herman dohánytözséd, Tar Sándor házbirtokos, Szabó Albert bankigazgató, Roóz Sándor könyvelő, Rétai Károly házbirtokos, Krajnik Bertalan földművelő, Pósa Bertalan földművelő, Sipos Lajos földművelő, Szarka Gyula főmérnök, Róth Gerson házbirtokos Beregszász.

— **Tűz Bányuban.** Vasárnap óriási tűz pusztított Bányuban. Több mint 10 ház teljesen leégett, köztük a ref. templom, ahol a harang egészen elolvadt. A kár óriási.

— **A levélhordó büne.** A munkácsi postahivataltól elbocsátották K. hivatalosolgát, mert 50 korona hivatalos pénzt a saját céljaira fordított. Ahelyett, hogy a címzettnek adta volna át, ő irta alá az illető nevét s az összeget megtartotta. Miután a kár megtérült bűnvádi feljelentést nem tettek ellene.

— **Közös konyha.** A munkácsi közös konyhán az étel kihordást az intézőség december hó 2-án kezdi meg.

— **Csak egy virágszál.** Felhívás a jó szívekhez. Virágokkal ékesedik holnap a temető. Kegyeletes szívek viszik el kedvesik sirjára koszorúikat s odakint a temetőben megtisztult szép emlékek szállanak az elköltözött felé, a kinek sirjában nyugalmat, az élőknek sajnó bánatukra enyhülést kérnek az ég Urától. A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület a halottakra való méla emlékezése tiszta, fenkölt hangulatából egy kis részt kér juttatni a halál jegyeseinek, a tüdőbetegeknek. A halott nevében, a kinek sirja koszorúval ékesedik majd. — Csak egy

virágszálát kér a halál pitvarában lévő élete megmentésére. Közel 80.000 ember hal meg évente hazánkban tüdővészben, ebben a borzalmas pusztító betegségben. Leglább a felének az életét megmentheti a társadalom részvéte. És maga az egyesület is ezreknek igéri visszaadni az életét, ha mindenki, a ki e napon koszorút vesz csak egy virágszállat kevesebbet köt koszorújába s ezt az egy virágszál árát az egyesületnek fölküldeni. Moritóri vos salutant. A haldoklók szólitanak. Legyen a sirok koszorúja egy virágszállal egyszerűbb; égjen egy mécscel a sirokon kevesebb. és ennek árából ki fog gyulni egy pislogó élet. Esdve kér az egyesület minden jó szívet, váltsa meg mindenki ezt a szent vámot nemzete dicsőségére. Özvegyeknek, árváknak, ügyefogyottaknak könnyei fölszárítására. A ki ezt megteszi, a kinek szívében az irgalom érzete fölfakad: annak halottja tudni fog arról. Kegyeletünk szent, megtisztelt, nemes tanúsítása iesz, a ki egy ujonan létesítendő szegénysorsu tüdőbetegeket gyógyító népszanatoriumának építési tőkéje gyarapítására halottak napja alkalmából adományát eljuttatja. Ezt kéri az egyesület bizó hittel és reménységgel. A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület. Budapest, IX. Lónyay utca 47.

— **Gyermekvédelemi intézet Nagyszöllősön.** A belügyminiszter olyan fiugyermekek részére, akik környezetükben erkölcsi romlásoknak vannak kitéve, vagy elzüllesnek indultak, Nagyszöllősön védelmi internatust szervezett, amely működését december 1-én megkezdi.

— **Iskolai szünet járvány miatt.** Ungvárt az állami elemi, ceholnyai gör. kat. elemi, az izraelita elemi iskolákat és az összes óvodákat nov. 9-ig bezárták. Oka, hogy a Kanvaró (vöröshimlő) a gyermekek között kiütött. A baj különben nem veszélyes.

— **Olyan törekvés föltétlenül megérdemli támogatásunkat,** hol arról van szó, hogy a gazda minél magasabb árak mellett értékesítse terményeit. Gazdálkodó olvasóinknak tehát ezuttal is tudtára adjuk, hogy Mauthner Ödön magnagykereskedése Budapesten a nyáron kezdett akcióját folytatja, t. i. a természetől arankamentes lóhere és lucerna magért nem csak a napiárnál, hanem egyáltalán az itt nálunk elérhető áránál is lényegesen magasabb árakat fizet. Helyénvalónak tartjuk tehát a gazdákat emlékeztetni, tudassák a Mauthner-céggel, még pedig minta melléklésével, ha arankamentes lóhere — vagy lucernamag felett rendelkeznek.

— **Hétezer egyetemi hallgató.** A budapesti tudományegyetem hallgatóinak a száma évről-évre gyarapodik. Az idei első félévben most, hogy a rektor megengedte az utólagos beiratkozást, a hallgatók száma elérte a hétezeret. Ennyi hallgatója még soha nem volt a budapesti egyetemnek, amennyiben a múlt év első félévben is csak 6835-re rugott az egyetemi hallgatók száma. A budapesti egyetem hallgatóinak számát tekintve, most vetélkedik a párisi, berlini és a bécsi egyetemekkel.

— **A csuka színű egyenruha.** A hadvezetés már régóta elégedetlen a gyalogos csapatok egyenruhájának színével, mert ez könnyen célbavehetőségénél fogva a háborúra veszélyes hatással lehet. Most azután a közös hadügyminiszteriumban a gyalogság ruházatának színére vonatkozólag megegyezésre jutottak és az előterjesztést a király is jóváhagyta. Eszerint a gyalogság, valamint az utászok, vadászok, vasuti és műszaki csapatok, a táviró ezred olyan csukaszínű, szürke egyenruhát kapnak, mint amilyen a vadászcsapatoké. Az új felszerelést fokozatosan léptetik életbe, azaz a ruhákat elviselik.

— **Elvi döntés váltó-ügyben.** A kuria legközelebb kimondotta, hogy ha valamely váltó összegét az elfogadó kifizeti, ezáltal a váltón szereplő összes váltóadósozó kötelezettsége megszűnik s ugyanaz az eset áll be akkor is, ha az elfogadó a váltóbirtokos beleegyezésével az alapváltót újabb prolongationális váltóval kicseréli.

Kulizza.

A „Milliárdos kisasszony“-t vasárnap délután le szállított helyárrakkal újból adták. Pedig ez az egyetlen darab mutatkozott csak olyannak, amelyik két esti előadást is kibír, ellenben a Vig özvegy nem volt olyan. Uglátszik hiányzik az igazgatóknál az üzleti szellem és a jó tapintat. Ez az egyetlen darab volt az, ahol mindenki megállta a helyét s mindenki helyén is volt, még a színlaposztó is Kőszegi Aranka úgy elcsavarta akkor este a diákok fejét, hogy akadt egy VIII-ista, aki meg is énekelt. Ime:

Kacagsz, dalolsz, ragyog a kedved,
Lábcskád könnyű táncra kél,
Nevetésed oh honnan lested?
Tombol arra ifju és vén.

Szemed tüze, miként az üdv lángol,
Karcu derekad költemény,
Boldogságot, kint élénk varázsol . . .
Sohajt minden: ajk nem enyém.

Egyszer enyelegve, másszor daccal
Hangod szól, mint a csalogány.
Büvösz varázsló varázssóddal,
Karcu bokád lejt szaporán.

De ugyancsak erről a szerepéről szól a következő kis szatira is, a melyet egy színész nő naplójából loptam ki:

Láttatok őt, donnáját a színháznak
A mint visong, lejt és énekel?
Azt hiszi szavamra midőn kilép
Mindenkét csak ő csak ő érdekel.

Milyen csodás a hangja — szól egy ifju —
És a lépése milyen légies!
Egy hölgy teel: vén már az istenadta
S a toalettje kissé régies.

Mikor kimén a taps viharként tör ki
Különbet nem kap a nagy Caruso.
Ez a közönség egy kicsit furcsa,
Mert néha fukar, néha meg tulzó.

Látva a Gauthier Margit szomorú drámáját, annyira elérékenyedtem, hogy kénytelen vagyok egy pár színésznek b. figyelmét felkérni arra, hogy Pataki Riza szobája után két házzal kitűnő mosónő lakik. Az ingeket 20 fillérjével, a gallérokat 5 fillérjével mossa.

Apropos Pataki Riza, ő utána bomlanak a városban a legtöbben. Amióta itt van igen sok szerelmes ajánlatot, akarom mondani levelet kapott. Természetes, hogy egyik hülyébb a másiknál. 50 percentje csak ösmerkedni akar, kéri a szép színésznőt, hogy nyújtson reményt és alkalmat. 40 percentje komolyabb ajánlatokat tesz. Így pld.: Legyen a feleségem; örökké hű kutyája leszek, simogasson mint a kis szamarát, írja a hátamra nyolc oldalas leveleit stb. 10 percentje pedig . . . Ah kérem ezek szemtelenek, betyárok, ne is beszéljünk róluk. De a férjekkel a színházba járó asszonyokkal tudatom, hogy a betyárok között 3 férj is van, mégpedig szép asszonyoknak az urai. Az a szerencse, hogy a Riza erényein minden megtörik, pedig a férjek mind csókkal fejezték be leveleiket. A nyomozáshoz adatokat nyújtók.

Nem is tudom meghatározni ki is vezet hát a színésznők között Püspöki Rozsinak is vannak imádói, de különösen az említendő fel, hogy a nők igen szeretik, már pedig ez nagy szó. Határozottan ő a nők kedvence. Valamelyik este egy urinő annyira s oly lelkesedéssel dicsérte, milyen kellemes hang, milyen játék . . . hogy gondolkozóba estem. Na igen, mert olyan sok furcsát hall a mai világban az ember. Németországban is, egyebünnen is . . .

Madarat tolláról, embert ruhájáról. Nem csoda, hátha Erdős Alicet ügyes, mindenütt jól használható színésznőnek tartjuk. Olyan ügyesen, olyan jól s oly diskrét eleganciával öltözik, hogy az első sorok női már nem egyszer megdicsérték. Sőt ha a nők még ösztentéskedni tudnának, sokan bevallanák, hogy tanultak is tőle.

A férfiak közül Fodort és Stollt dicsérik nagyon. Fodorról azt mondják, hogy igen intelligens tehetséges színész. Stollra pedig ráragannak minden szép jelzőt, a mivel az ügyességet, diskrét játékot jellemezni lehet. Stoll úgy látszik tudja is hogy szeretik, mert kokettál a kis hamis.

Madzag.

NYILTTÉR*

Nyilt kérdés

a tiszaháti járás főszolgabírájához tekintetes Horthy Gyula urhoz!

A tiszaháton az a kedves hír kering, hogy nyilvános helyen egy nagyobb társaság előtt az ünnepeltetés mámorában főszolgabíró ur alantos közegeihez azon felhívást intézte, hogy a közeledő megyebizottsági tagok választásánál kövessenek el mindent,

* E rovat alatt közlöttekért nem felelős a Szerk.

hogy a református papok a választásnál teljesen mellőzve legyenek.

Igaz-e ez?

Kazay Gyula,
badalói ref. lelkész

Tekintetes szerkesztőség!

Lapjuk 43-iki számában „Közgazgatás az alsóvereckeai járásban,” cím alatt egy tendentiosus rosszakaratu és a tények szándékos elferdítésén alapuló cikk jelent meg, melyet nem hagyhatok felelet nélkül személyes megtámadtatásom folytán és az igazság érdekében is kérem alábbi rövid tárgyilagosságot nyilatkozatomnak lapjuk legközelebbi számában való közlését.

1. Nem felel meg a valóságnak és rosszakaratu rágalom, hogy én valaha is a helybeli gyógyszerésztől azt kívántam volna, miszerint az én gyógyszerjeimet a rendesnél olcsóbban számítsa, mert azokat épp úgy fizetem mint más;

2. hogy én Weisz Márton itteni lakosnak az építési engedélyt csak úgy akartam volna megadni, ha házát hivatalnak fogja kiadni, ami különben is a cikk ide vonatkozó másik részével is világosan cáfolva van;

3. hogy én Vámosi nevű egyének ma is kifizetetlen sertéshus árával tartozom;

4. hogy én Kosun Vaszyil építési ügyét jegyzőkönyv felvétele nélkül irtéztem volna el. Ellenben tény:

1. hogy Gottesmann Szender valóci vásárvám bérlő a községgel ezelőtt 6 évvel kötött bérleti szerződés értelmében köteles a vásárokon való kiszállításért a főszolgabírónak és az állatorvosnak esetenként 20—20 koronát fizetni, amit ezelőtt és mindig megfizetett;

2. Zoldan Józsefet ártatlansági bizonyítvány iránti kérelmével határozatlanul elutasítottam, mert feljelentés folytán kétségen kívül beigazolást nyert, hogy háza vétkes gondatlanság folytán gyújt ki és egyidejűleg a felmerült 20 korona tanuzási költségekben is marasztalva lett. Nevezett ezen határozat ellen felebbezést jelentett be, melynek folytán az iratok annak idején az alispáni hatósághoz 2182. szám alatt beterjesztve lettek;

3. Herskovics Salamon ártatlansági bizonylat iránti kérelme folytán a helyszini vizsgálat szükséges volt. Erre

vonatkozólag határozat lett hozva és az utazási számla érvényesítés végett 2702. sz. alatt az alispánhoz beterjesztve lett;

4. Vámosi Jánosnak állásától elmozdított tanítónak iparigazolvány iránti kérelme nem azért lett elutasítva, mert nem lakik két éve a községben, mert az nem is képez feltételt, hanem azért, mert egyáltalában nem tudta igazolni a törvényben előírt azon kelleket, hogy ezen mesterséget két évig tanulta volna. Ezen határozatot III. fokúlag a kereskedelemügyi miniszter is jóváhagyta. Valami cédulának általam történt eltüntetése nevetséges mese;

5. Scsobak György vizrendőri kihágási ügyében szükségessé vált kétrendbeli helysziniszemle költsége jegyzőkönyvileg, szabályszerűen lett felszámítva, ítéletileg megállapítva, mely nevezett felebbezése folytán II. fokú elbírálás végett az alispánhoz 2768. sz. alatt felterjesztetett;

6. Ami a beregbárdosi bika ügyet illeti, ez akta szerű elintézését nyert. Én nem lettem semmiféle költségekben elmarasztalva. A bikát a község önként átvette és az időközi tartási költségeket minden avatkozásom, sőt tudtomon kívül kifizette, melyről csakis utólag értesültem;

7. A Rónai Sándor körjegyző bírságolási ügye oly hivatali ténykedést képez, mely pontra reflektálni szükségtelennek tartom. Ez a tiszta tényállás. Ennyire zsugorodik össze a nagyképüsködve felfúj, epesen kiszinezve előadott és sok utánjárással összeszedett vádak tömege, mely nemtelen bosszu műve akar lenni egy klikknek, melynek érdekeivel azonosítani nem akarom magamat és melynek tagjait különféle rendőri kihágásokért állásomból kitolyólag kötelelességszerűen elítélnem kellett.

Az ilyféle támadásokat mindazok, kik engem és 20 éves kifogástalan köztisztviselői működésemet ismerik, a valódi értékükre leszállítani tudni fogják.

Mindenesetre azonban a közélet nagymértékű elfajulását bizonyítja és szomorú jelenséget képez azon körülmény, hogy az utóbbi időben köztisztviselőkről és közállásban levő egyénekről nap-nap mellett tendentiosus hazug hírek jelennek meg, melyek ha később megcáfolást is nyernek, a közpályán működő egyének hírnevét egyelőre

meghurcolni képesek és azoknak becsületében gázolnak. Az ily személyi támadásokat nagyobb óvatossággal kellene fogadni a sajtónak és csak akkor volna szabad közölni, ha a tárgyak már beigazolást nyertek.

Különben meg vagyok győződve arról, hogy a megindítandó sajtóper és a vármegye alispánjától általam egyidejűleg kérelmezett vizsgálat a nyilvános teljes elégtételt meg is fogja adni nekem és a rágalmozóknek kedvét szegi jövőben hasonló kísérletektől.

Alsóverecke, 1907. okt. 29.

Cserszky Péter
az alsóvereckeai járás
főszolgabírája.

Egy kertész,

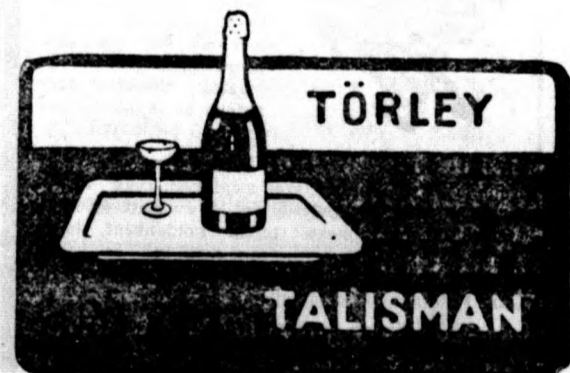
ki már több éven át nagyobb uradalomba mint kertész volt alkalmazva, állást keres. — Srives megkeresések
Biró Sándor, Fehérgyarmat.

Fogászati jelentés.

Tiszteletteljesen tudatom Beregszász és vidékének közönségével, hogy rövid időre működésemet Royal szálloda ajtó 15. alatt ismét megkezdtem. — Készítek összes a fogtechnikába előforduló különlegességeket.

N. é. közönség! 10 évi idejőveletem alatt továbbá a fővárosban, ugyszintén országszerte kiérdemelt jó hírnevem elég garancia, hogy az i. t. igénylők szíves bizalmukkal hozzám forduljanak.

Speciális működésemet teljes felelősséget vállalok. — Liváló tisztelettel
Prohászka Sándor, műfogspeciálista
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 69.

Hirdetmény.

Damjanich-utca 1. szám alatti takas, mely 4 szoba, konyha, kamara s külön egy szoba, konyha, két pince, istálló s egyéb melléképületekkel együtt eladó. Értekezhetni lehet a háznál a tulajdonossal.

1—3

Kiadó modern lakások.
Kiadó November hó 1-étől,
több rendbeli utcái
és udvari lakás kiadó.
Széchenyi-utca 14. szám. alatt.

„ANGYAL” gyöngyvírág-crém.

Hozzávaló szappan ára 1 korona.

Szeplőt, májfoltot és mindennemű arctisztatlanságot pár nap alatt eltüntet az „ANGYAL” GYÖNGYVIRÁG-CRÉME a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz.

Kapható: **Reichard Jenő** „Angyal” gyöngyvírág-crém. szertára, Beregszász (Bocskai-utca.) „ANGYAL” gyöngyvírág-crém. Gyöngyvírág hölgypor ára 1 kor.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

R é t h y-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk mivel sok haszontalan utánczata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

É l ő k e r i t é s .

Gleditschia, élősvény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármily állatnak ellentáll, kitart 70-80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsobb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva jeges pincében tartatnak. Ezen darab 12 korona, rendszeren ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok sodronyszövetet, a legtekintélyesebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb díszje, egy gyűjtemény 8 fajtából 20 tő, egy tő 2-300 fűrtöt terem.

Szőlőültvények

táblás ültetések és hiányok pótlására, 60 legkiválóbb bor- és csemege-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradású és fajtiszta, duggyökerű példányok.

Delaware

sima vessző, minden szál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes, erős, oltani, permetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR

szőlőnagybirtokos, NAGYKÁGYA. Levelezés minden nyelven.

PÉNZT tisztviselőknél kezes nélkül is 6 1/2%, 1000 koronától havonta 7 korona 20 fillér fizetendő. — Földbirtokra 4-4 1/2%-os II. helyre circa 6%/o-ra, az érték 75%-áig. — Személyhitelt 500-5000 koronáig 5 évi lefizetésre diszkrétan és gyorsan kieszközöl minden előzetes költség nélkül

— WINKLER MOR, Beregszász. —

Allandó raktár Bocskay-utca 72. szám alatt.

Goldstein és Friedländer tűzifa raktára

BEREGSZÁSZ, Bocskai-utca 72. szám.

A közelgő tűzifaszazon alkalmából szives tudomására hozzuk a tisztelt közönségnek, hogy a helyben eddig fennállott tűzifa raktárunkat nagyobb kőtésünk által jóval megnagyobbítottuk és ezáltal azon helyzetben vagyunk, hogy bármilyen nagyobb rendelést — különösen kocsis számra elfogadhatunk, és tekintettel a napi áremelkedésekre, nagy előnybe részesül aki rendelését waggon számra a téli időnyre már most beadja.

Egész kocsirakomány kapható a vasuti állomásnál átvéve, házhoz szállítva, vagy esetleg a feladó állomásnál a rendelő címére direkt küldve.

Megrendelések eszközölhetők Fodor Albert fűszer- és csemege üzletében vagy Goldstein Mór Andrassy-utca 7. szám és Friedländer Miksa Batthányi-utca 4. szám alatti lakásában, végül az allandó raktártelepen Bocskai-utca 72. szám alatt. — A fát kívánatra a házhoz szállítjuk.

Egyben felhívjuk a nagyérdemű közönség figyelmét, hogy sikerült a

várpalotai Ilona szalon briquet szén

egyedárusítását megkapni, mely tüzelőszert szagtalanossága miatt bármilyen kályhában használható és általa nagy famegtakarítást lehet elérni.

Waggonrendelésnél különösen olcsón szállítjuk, — Esetleges forgalmi akadályokra való tekintettel kérjük a rendelést minél előbb feladni.

10—

Allandó raktárkészlet I. és II. rendű tűzifából.

Várpalotai Ilona Briquet egyedüli elárusítója kicsinyben és nagyban.

Pontos kiszolgálás!

Üzlet átvétel.

Tisztelettel adom tudomására az n. é. közönségének, hogy a Gotteszman Miksa-féle uri és női divataruházat igen olcsó árban átvettem, ennek következtében az összes cikkeimet még eddig nem létezett olcsó árakban árusítom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri tisztelettel

Ifj. Klein Vilmos.

Legközelebbi húzásokra a legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 drb. Erzsébet királyné sorsjegy

Huzás: márczius 1-én, július 1-én és november 1-én.

1 drb. József sorsjegy

Huzás: május 15-én és november 15-én.

1 drb. Bazilika sorsjegy

Huzás: márczius 1-én és szeptember 1-én.

Évente

hét

huzás!

Legnagyobb főnyeremény **100.000 kor.** Évi összes nyereményei **427.300 kor.**

Ezen állandó értékkel bíró eredeti öt sorsjegy **40 havi 2 kor. 40 fill. részletfizetésre kapható**

ELFER és ADLER bank- és váltóüzletében Budapest, V., Fűrdő-utca 7. szám.

Alapított 1888. évben. — Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számával ellátott részletet azonnali játékkal szolgáltatjuk ki. — Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

ROYAL

KÁVÉHÁZ, ÉTTEREM, SZÁLLODA

BEREGSZÁSZ.

Az előkelő közönség találkozó helye. — Mérsékelt árak.

NYOMATOTT A „SZABADSÁG, KÖNYVNYOMDA GYORSSAJTÓJÁN BEREGSZÁSZ 1907.